

УДК 658.589:005.591

Тематичний розділ: **Економіка та управління підприємствами**

Іпполітова І. Я.

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Селезньова Г. О.

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД

У статті систематизовано та узагальнено наукові підходи до визначення змісту і економічної сутності понять «інновації», «інноваційна діяльність». Визначено, що існують різні підходи до управління інноваційною діяльністю підприємства залежно від мети управління. Детально розглянуто процесний підхід до управління інноваційною діяльністю. Запропоновано послідовність управління інноваційною діяльністю, яка, на відміну від запропонованих раніше, забезпечує більш якісний процес управління та спрямована на інноваційний розвиток підприємства. Це в подальшому дозволяє забезпечити стійке положення на ринку і високу конкурентоспроможність підприємства у довгостроковій перспективі. Визначено, що управління інноваційною діяльністю, спрямоване на розвиток підприємства, поліпшить функціональні і виробничі можливості підприємства.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, управління інноваційною діяльністю, процесний підхід, інноваційний розвиток.

Постановка проблеми. Базисом довгострокового розвитку країни та рівня її конкурентоспроможності є орієнтація на інноваційний тип розвитку власної

економіки, який неможливий без інновацій. Саме керований процес запровадження інновацій дозволяє підприємствам здобувати стратегічні конкурентні переваги, які спрямовані на інноваційний розвиток. Це, в свою чергу, впливає на рівень інноваційності та конкурентоспроможності країни, який є незадовільним на сьогоднішній день. Такий стан інноваційної діяльності є наслідком відсутності стратегічного бачення та послідовної політики щодо змінення Україною типу власного розвитку на інноваційний. Тому управління інноваційною діяльністю підприємств як процесом розвитку України має стати ключовим механізмом у формуванні нового світогляду топ-менеджменту підприємств та країни, яке базується на економіці знань, інтелектуальних ресурсах, інноваціях та капіталі. Крім того, посилення змін, що відбуваються у глобальному світовому просторі об'єктивно підвищують увагу до управління інноваційною діяльністю через те, що:

змінюються попит та вимоги до інноваційної продукції у зовнішньому середовищі;

відбувається розмивання кордонів та домінування на світових ринках транснаціональних компаній (з їхніми можливостями розроблення інноваційної продукції) через глобалізацію економіки та інтернаціоналізацію бізнесу;

зростає потреба у кардинальних, структурних, глибинних перетвореннях і проектуванні підприємств відповідно до вимог зовнішнього середовища;

змінюється швидкість доведення наукової ідеї або технологічного винаходу до стадії практичного використання, що викликає необхідність удосконалення інформаційного, ресурсного та нормативно-правового забезпечення управління інноваційною діяльністю та застосування сучасних перспективних інформаційних технологій та методів управління;

зростає необхідність розвитку творчого потенціалу працівників та їх фахової компетентності.

Тому чітко окреслений процес управління інноваційною діяльністю, в першу чергу, впливає на успішне функціонування підприємства та його подальший інноваційний розвиток. По-друге, вміння керівництва правильно визначати

послідовність управління інноваційною діяльністю з урахуванням її подальшого впливу на результати функціонування підприємства дозволить приймати своєчасні та якісні управлінські рішення в умовах мінливості зовнішнього середовища та посилення конкурентної боротьби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес здійснення та управління інноваційною діяльністю в повній мірі представлено дослідженнями теоретико-методолгічних та практичних аспектів в працях широкого кола вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких: П. Друкер, С. Ілляшенко, С. Ільєнкова, С. Князь, Н. Комарницька, Н. Колінько, О. Лавріненко, П. Микитюк, Ф. Ніксон, А. Пересада, О. Прокопенко, Б. Санто, Б. Твісс, М. Туган-Барановський, Л. Шикова, Г. Швець, Й. Шумпетер та ін. Ними було визначено сутність та особливості трактування дефініцій «інновація», «інноваційна діяльність», «управління інноваційною діяльністю», необхідні умови формування системи та послідовності управління інноваційною діяльністю підприємства в цілому та її окремих складових.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте певні питання щодо визначення понятійного апарату та послідовності управління інноваційною діяльністю з позиції процесного підходу потребують подальшого уточнення, розвитку та удосконалення.

Мета статті. Мета дослідження полягає визначенні особливостей реалізації процесного підходу під час управління інноваційною діяльністю підприємства.

Виклад основного матеріалу. Інноваційна діяльність є однією з основних складових процесу забезпечення успішного функціонування підприємств. Тому сучасні економічні умови вимагають інтенсивної інноваційної діяльності, ефективної організації досліджень та розробок, нововведень, зниження інноваційних ризиків, стратегічного управління в інноваційній діяльності будь-якого підприємства [1].

Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає інновації як «новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення

виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціально сфери» [2]. Це – по-перше, успішне комерційне використання і виконання нових ідей, знань і технологій, а по-друге, процес перетворення нової ідеї в безпосередній соціально-економічний ефект.

Ключовим базовим принципом економічного розвитку як підприємства, так і країни в цілому є системне здійснення інноваційної діяльності і створення об'єктів інтелектуальної власності – майбутньої покращеної конкурентоспроможної продукції, запровадження принципово нової технології, що забезпечують одержання не тільки додаткового прибутку. Проведений аналіз наукових праць з цієї проблематики дозволяє систематизувати та узагальнити визначення поняття «інновація», розібратися зі змістом та особливостями, які було покладено в основу цієї дефініції (рис. 1).

Значні розбіжності щодо сутності досліджуваного поняття виникають між представниками процесного та результативного підходів. Перші вважають інновацію процесом створення та її поширенням, або процесом введення нових виробів, методів, елементів, принципів, елементів, технологій на заміну морально та фізично застарілих, а представники другого підходу визначають інновацію як результат інноваційної діяльності.

Систематизуючи всі підходи та методологічні підходи щодо суті інновацій можна виокремити такі спільні риси: інновація є необхідною та корисною зміною в процесі виробництва або діяльності підприємства; ця зміна повинна бути практично реалізованою та мати визначений результат як для підприємства так і для споживачів; предметом цих змін можуть бути не тільки вироби, технології, процес виробництва, управління; інновації є найважливішим засобом реалізації цілей розвитку суб'єкта, в результаті відбувається підвищення ефективності його діяльності [16, с. 22].

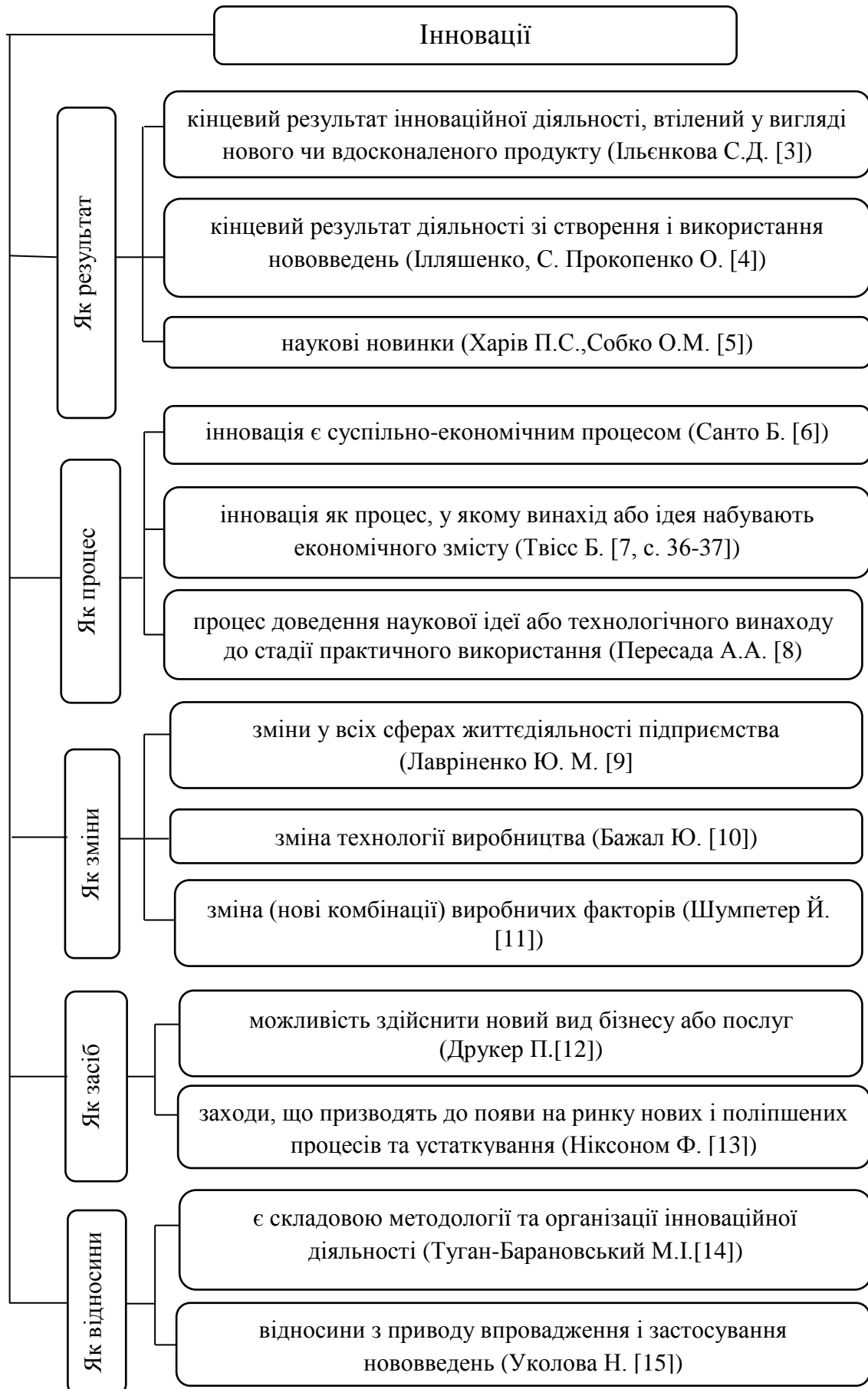

Рис. 1. Узагальнення визначення поняття «інновація» (джерело: узагальнено авторами)

Досліджуючи широке коло наукових праць, було визначено, що під час здійснення інноваційної діяльності, підприємства можуть використовувати різні підходи до управління інноваційною діяльністю, зокрема системний, маркетинговий, функціональний, відтворювальний, нормативний, комплексний, інтеграційний, процесний, кількісний та якісний, адміністративний, поведінковий, ситуаційний тощо. Відповідно, кожен з підходів має своє певні переваги та недоліки, але в цьому дослідженні детальна увага буде приділена безпосередньо процесному підходу. Згідно нього, процес управління інноваційною діяльністю є послідовністю реалізації загальних функцій управління, а саме: планування, організація, мотивація суб'єктів управління до запровадження інновацій, а також контроль процесу реалізації інноваційної стратегії. Процес управління інноваційною діяльністю є зв'язком неперервних взаємопов'язаних дій, кожна з яких, у свою чергу, є процесом.

Колінько Н. дає таке визначення управління інноваційною діяльністю: «діяльність, яка із отриманням інформації про зовнішнє та внутрішнє середовище передбачає вплив керівної системи через об'єднувальні, загальні та конкретні функції управління інноваційною діяльністю, через соціально-психологічні, економіко-технічні та адміністративно-правові методи управління інноваційною діяльністю та через підготовку, ухвалення та реалізацію управлінського рішення про інноваційну діяльність на керовану систему з метою досягнення ефективних соціальних, економічних та технологічних нововведень» [17, с 331-332]. Це визначення достатньо в повній мірі розкриває сутність управління інноваційною діяльністю, проте необхідно відмітити, що цей процес не був би можливим без певних обмежень і певного забезпечення та базуватися на визначених принципах. Тому, автори пропонують таке визначення управління інноваційною діяльністю – це процес, під час якого суб'єкт управління, на основі визначення попиту на інновації в зовнішньому середовищі, здійснює через загальні, конкретні та забезпечуючі функції управління, шляхом використання методів управління та базуючись на визначених принципах, вплив на об'єкт управління під час реалізації певних

етапів управлінської діяльності з урахування визначених обмежень та необхідного забезпечення цього процесу, з метою задоволення потреби в інноваційній продукції.

Безпосередньо управління інноваційною діяльністю підприємства відбувається на основі ресурсного забезпечення (матеріально-технічного, кадрового, фінансового тощо), встановлених нормативних документів, правил, інструкцій (положення про підрозділи, посадові інструкції тощо) та інформаційного забезпечення (систематична реалізація процедур збору, аналізу, використання і розповсюдження інформації із зовнішніх та внутрішніх джерел, що забезпечує ефективну ідентифікацію потреби в інноваціях та прийняття управлінських рішень).

Здійснюючи інноваційну діяльність керівництво підприємства повинно запропонувати інноваційну стратегію, в межах якої встановлюються цілі, які повинні бути узгодженими із загальними цілями та стратегією підприємства. Їхнє досягнення повинно відбуватися через формування управлінських рішень суб'єктом управління, представленого топ-менеджментом та менеджерами, які мають відношення до здійснення інноваційної діяльності, підприємства. Суб'єкти управління інноваційною діяльністю через загальні функції, конкретні функції та функції забезпечення завдяки певним інструментам і методам управління впливають на об'єкти управління. Суб'єкти управління інноваційною діяльністю – це особи, що приймають рішення, пов'язані з управлінням інноваціями й інноваційною діяльністю на підприємстві. Їх поділяють на дві групи: зовнішні та внутрішні. Зовнішні суб'єкти перебувають за межами підприємства і впливають на ефективність інноваційної діяльності підприємства. Це можуть бути як державні, так і недержавні суб'єкти. Діяльність внутрішніх суб'єктів управління інноваційною діяльністю безпосередньо пов'язана з конкретним підприємством (як правило, це власник або директор підприємства, керівник відділу інновацій тощо).

Об'єктами інноваційної діяльності є: інноваційні програми і проекти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробничі обладнання та процеси;

інфраструктура виробництва і підприємництва; організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру і якість виробництва і (або) соціальної сфери; сировинні ресурси, засоби їх видобування і перероблення; товарна продукція; механізми формування споживчого ринку і збуту товарної продукції фінансові ресурси, інноваційні ризики та інші об'єкти [2].

До загальних функцій управління інноваційною діяльністю, можна віднести класичні функції управління, виділені ще А. Файолем: планування, організація, мотивація та контроль, які, в свою чергу, є окремими видами діяльності в межах підприємства та деталізуються конкретними функціями управління залежно від мети здійснення інноваційної діяльності та в межах інноваційної стратегії.

Конкретні функції керуючої підсистеми інноваційної діяльності підприємства включають розробку інноваційної стратегії і створення нових організаційних структур управління, проведення аналізу і планування інноваційної діяльності з урахуванням стратегічних і поточних планів підприємства, формування систем мотивування топ-менеджменту та персоналу підприємства; реалізацію ефективного контролю за виконанням ухвалених рішень.

Для забезпечення ефективного функціонування системи управління інноваційною діяльністю можливо формувати організаційну структуру, яка повинна включати осіб, що приймають рішення, а також постійно діючі та тимчасові суб'єкти управління діяльністю, яких доцільно долучати для активізації інноваційної діяльності. Тому система управління інноваційною діяльністю підприємства передбачає: створення на вищому рівні спеціалізованих підрозділів; створення служб координації; виділення цільових проектних груп або центрів з розробки нової продукції; створення венчурних підрозділів і спеціальних фондів стимулювання інноваційної діяльності; організацію консультаційної допомоги з питань нововведень; створення спеціальних галузевих лабораторій із проблем освоєння нових технологій.

Також необхідно постійно здійснювати навчання та розвиток керівництва й персоналу підприємства як основного джерела нових знань та компетенцій. Лідерство керівництва та долучення персоналу до інноваційної діяльності повинно бути на основі взаємозв'язку показників ефективності управління цією діяльністю та системи стимулювання.

Процедура управління інноваційною діяльністю підприємства включає в себе такі етапи: дослідження попиту на інноваційну продукцію; аналіз ринку; формування та відбір перспективних ідей; аналіз внутрішніх можливостей підприємства щодо випуску інноваційної продукції; розроблення інноваційної продукції, зміна виробничого процесу, створення нового бізнесу або напряму діяльності; комерціалізація та поширення інновацій; оцінювання ризиків та розроблення заходів щодо їх мінімізації. Успішне відпрацювання вказаної процедури дозволяє отримати більшу ефективність запровадження нової розробки і знизити ризик отримання незадовільного результату від комерційної реалізації інноваційного проекту. Під час проведення аналізу ринку виявляються існуючі та потенційні майбутні потреби в інноваційному продукті, а також можливість створення нових потреб. Завдяки методам управління інноваційною діяльністю можливо ефективно організувати цей процес, мотивувати працівників здійснювати інноваційну діяльність, скоординувати процес виконання визначених етапів її здійснення та контролювати якісні, кількісні та часові індикатори, визначені в інноваційній стратегії.

Імплементуючи цей підхід до управління інноваційною діяльністю, керівництво підприємства зможе вирішити проблеми, які гальмують інноваційний розвиток підприємства. Крім того, використання відповідних методів, принципів та інструментів управління дозволить ефективно використовувати людський капітал, з його знаннями та здатністю створювати, реалізовувати та продукувати інновації. Саме тому, управління інноваційною діяльністю на засадах процесного підходу має стати вагомим чинником економічного зростання підприємств та, в кінцевому рахунку, економіки України загалом.

На рис. 2. Наведено описану вище послідовність управління інноваційною діяльністю на підприємстві

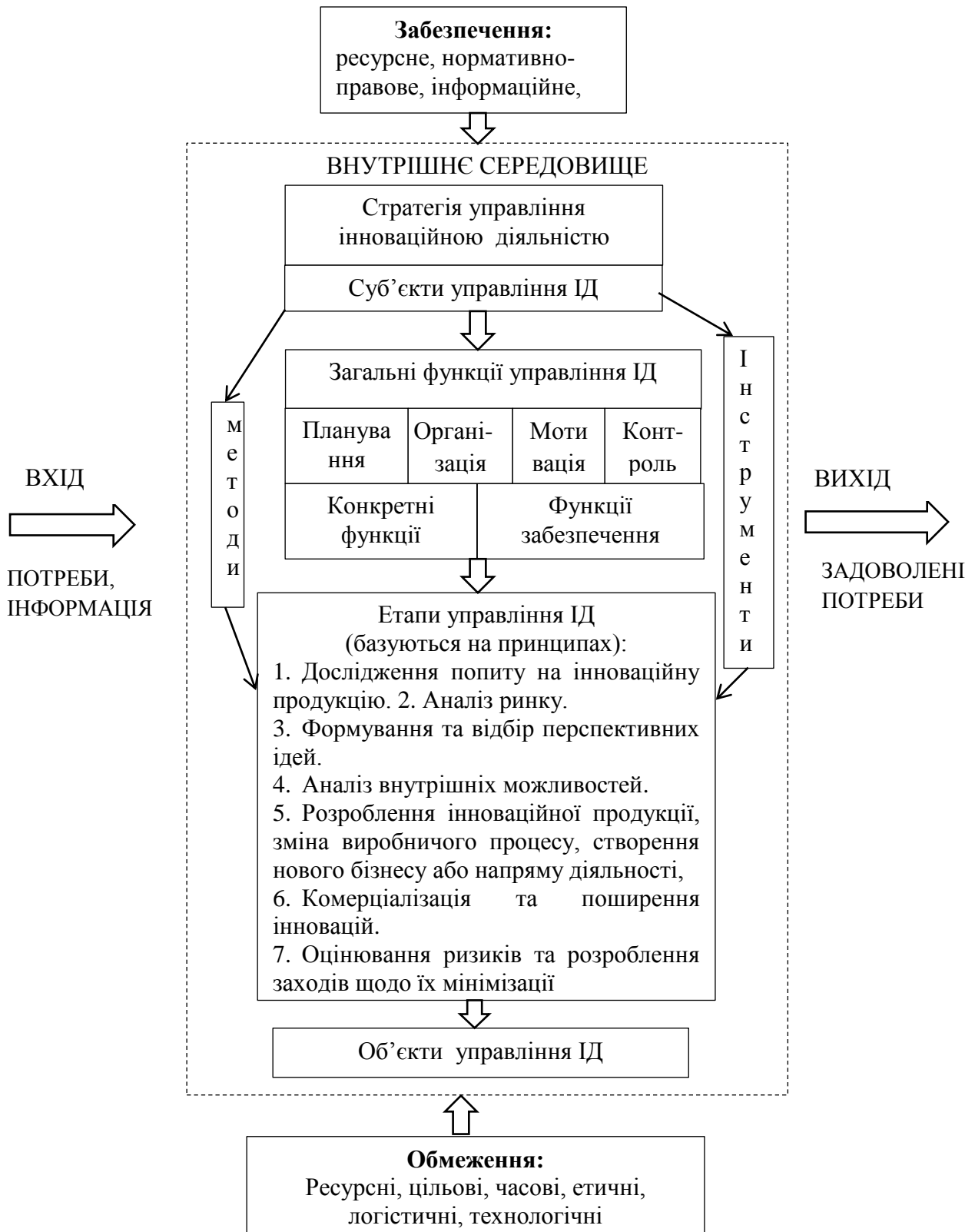

Рис 2. Послідовність управління інноваційною діяльністю (джерело: складено авторами)

Процес управління інноваційною діяльністю підприємства повинен базуватися на таких принципах:

1) принцип системності. Він враховує розгляд всіх складових елементів через взаємозв'язок і взаємозалежність один з одним під час здійснення управління;

2) принцип динамічності. Забезпечує приведення у відповідність цілей здійснення інноваційної діяльності підприємства (через баланс інтересів його вищого керівництва, менеджерів, фахівців, працівників);

3) принцип гнучкості. Полягає в здійсненні обміну ресурсами між елементами системи інноваційної діяльності підприємства, а також між підприємством і зовнішнім середовищем;

4) принцип наукової обґрунтованості. Передбачає під час здійснення управління інноваційною діяльністю дотримання економічних законів та закономірностей управління.

5) принцип єдності цілей. Вимагає поєднання цілей розвитку підприємства з цілями управління інноваційною діяльністю;

6) принцип ефективності. Орієнтується на вибір та реалізацію таких управлінських рішень щодо здійснення інноваційної діяльності підприємства, які в результаті призведуть до досягнення поставленої мети підприємства з максимальним розміром прибутку.

На думку авторів, цілком логічно, що заключним етапом управління інноваційною діяльністю підприємства є розрахунок економічних показників ефективності і порівняння планованих і фактичних результатів інноваційної діяльності підприємства з метою визначення рівня задоволеності споживачів. Залежно від отриманих результатів виникає потреба в активізації інноваційної діяльності та підвищенні якості менеджменту на основі створення на підприємстві інноваційного середовища.

Отже, основними цілями здійснення управління інноваційною діяльністю підприємства є: ефективна імплементація інноваційного процесу та

забезпечення його безперервного функціонування; виведення на ринок інновації, яка була розроблена задля задоволення потреб споживачів.

Висновки і пропозиції. Отже, динамічні зміни, вимагають від підприємств своєчасної реакції підприємств до них у вигляді продуманого та обґрунтованого управління. Не є виключенням й інноваційна діяльність, від якості управління якої буде залежати не тільки конкурентоспроможність підприємства, а рівень його інноваційності. Від того наскільки швидко підприємство зможе враховувати потреби у нововведеннях та інноваційній продукції у вигляді своєчасних управлінських рішень, настільки коротким буде шлях від інноваційної ідеї до інноваційного продукту, необхідного покупцеві у визначений період часу. Крім того, на думку авторів, процесний підхід до управління інноваційною діяльністю підприємства дозволить його топ-менеджменту більш ефективно, скоординовано та ґрунтовно запроваджувати інноваційні процеси. Все це, в свою чергу, призведе до підвищення результативності інноваційного процесу та загалом діяльності підприємства. Імплементация запропонованого підходу щодо послідовності управління інноваційною діяльністю дозволить підприємству підвищити якість прийняття управлінських рішень в інноваційній підсистемі підприємства. Тому, напрямами подальших досліджень буде розроблення підходів щодо оцінювання ефективності здійснення управління інноваційною діяльністю підприємства.

Список використаних джерел:

1. Квасницька Р. С. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. № 6. С. 247–251.
2. Про інноваційну діяльність : Закон України від 26.12.2002 р. № 40-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст.1.
3. Ильенкова С. Д. Инновационный менеджмент : учебник для вузов. Москва : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. 327 с.

4. Ілляшенко С. М., Прокопенко О. В. Формування ринку екологічних інновацій : економічні основи управління : монографія. Суми : СумДУ, 2003. 266 с.
5. Харів П.С., Собко О.М. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств регіону: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2003. 184 с.
6. Санто Б. Инновации как средство экономического развития. Москва : Прогресс, 2001. 397 с.
7. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями. Москва : Экономика, 1989. 271 с.
8. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. Київ : Лібра, 2002. 472 с.
9. Лавріненко Ю. М. Теоретичні аспекти визначення сутності інновацій. *Вісник Запорізького національного університету*. Запоріжжя, 2010. № 2, С. 191–195.
10. Бажал Ю.М. Розвиток інноваційної діяльності у знанневому трикутнику «держава-університети-промисловість». *Економіка і прогнозування*. 2015. № 1. С. 76–88.
11. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Київ : Києво-Могилянська академія, 2011. 242 с.
12. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі : новаторство і підприємництво. Київ : Україна, 1994. 319 с.
13. Никсон Ф. Инновационный менеджмент. Москва : Экономика. 1997. 240 с.
14. Туган-Барановский М.И. Избранное. Периодические промышленные кризисы. История английских кризисов. Общая теория кризисов. Москва : Наука-РОССПЭН, 1997. 576 с.
15. Уколова Н. В. Формирование хозяйственного механизма инновационного развития социально-экономической системы : автореф. дис. ... докт. экон. наук 08.00.01.Саратов, 2011. 43 с.

16. Микитюк П.П, Крисько Ж.Л., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Скочиляс С.М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Тернопіль : Принтер Інформ, 2015. 224с.

17. Колінко Н. О. Структурно-логістична схема управління інноваційною діяльністю. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. – 2012. № 727. С. 329–340.

References:

1. Kvasnytska R. S. (2010) Osoblyvosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv u suchasnykh umovakh [Innovative activities features of enterprises in modern conditions]. *Bulletin of Khmelnytsky National University*, no. 6, pp. 247–251.

2. Pro innovatsiinu diialnist (2002) : Zakon Ukrainy [About innovation activity : Law of Ukraine] at 26.12.2002 № 40-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 36, art 3.

3. Il'enkova S. D. (1997) *Innovatsionnyy menedzhment : uchebnik dlya vuzov*. [Innovation management: a textbook for universities]. Moscow: Banki i birzhi, YuNITI. (in Russian)

4. Illiashenko S. M., Prokopenko O. V. (2003) *Formuvannia rynku ekolohichnykh innovatsii : ekonomichni osnovy upravlinnia : monohrafiia*. [Formation of the ecological innovations market : economic bases of management: monograph]. Sumy : SumDU. (in Ukrainian)

5. Khariv P.S., Sobko O.M. (2003) *Aktyvizatsiia innovatsiinoi diialnosti promyslovykh pidpriemstv rehionu: monohrafiia*. [Innovative activity intensification of industrial enterprises in the region: monograph]. Ternopil: Ekonomichna dumka. (in Ukrainian)

6. Santo B. (2001) *Innovatsii kak sredstvo ekonomicheskogo razvitiya*. [Innovation as a means of economic development]. Moscow: Progress. (in Russian)

7. Tviss B. (1987) *Upravlenie nauchno-tekhnicheskimi novovvedeniyami*. [Scientific and technical innovation management]. Moscow: Ekonomika. (in Russian)

8. Peresada A.A. (2002) *Upravlinnia investytsiinym protsesom*. [Investment process management]. Kyiv : Libra. (in Ukrainian)

9. Lavrinenko Yu. M. (2010). Osoblyvosti innovatsiinoi diialnosti pidpryiemstv u suchasnykh umovakh [Innovative activities features of enterprises in modern conditions]. *Bulletin of Khmelnytsky National University*, no. 2, pp. 191–195.
10. Bazhal Yu.M. (2015). Rozvytok innovatsiinoi diialnosti u znannievomu trykutnyku «derzhava-universytety-promyslovist». [Development of innovation activity in the knowledge triangle «state-universities-industry»]. *Economics and forecasting*, no. 1, pp. 76–88.
11. Shumpeter Y. (2010) *Teoriia ekonomichnoho rozvytku. Doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekonomichnoho tsyклу*. [Economic development theory. Study of profit, capital, credit, interest and the economic cycle]. Kyiv : Kyievo-Mohylianska akademiia. (in Ukrainian)
12. Druker P. (1994) *Yak zabezpechyty uspikh u biznesi: novatorstvo i pidpryiemnytstvo*. [How to ensure business success: innovation and entrepreneurship]. Kyiv : Ukraina. (in Ukrainian)
13. Nikson F. (1997) *Innovatsionnyy menedzhment*. [Innovation management]. Moscow: Ekonomika. (in Russian)
14. Tugan-Baranovskiy M.I. (1997) *Izbrannoe. Periodicheskie promyshlennye krizisy. Istoriya angliyskikh krizisov. Obshchaya teoriya krizisov*. [Selected. Periodic industrial crises. English crises history. General theory of crises]. Moskow: Nauka-ROSSPEN. (in Russian)
15. Ukolova N. V. (2011) *Formirovanie khozyaystvennogo mekhanizma innovatsionnogo razvitiya sotsial'no-ekonomicheskoy sistemy* [Formation of the economic mechanism of the socio-economic system innovative development] (PhD Abstract), Saratov: Saratov State Social and Economic University.
16. Mykytiuk P.P, Krysko Zh.L., Ovsianiuk-Berdadina O.F., Skochylias S.M. (2015) *Innovatsiyni rozvytok pidpryiemstva : navchalnyi posibnyk*. [Enterprise innovative development: the tutorial]. Ternopil: Prynter Inform. (in Ukrainian)
17. Kolinko N. O. (2012). Strukturno-lohistychna skhema upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu. [Structural and logistical scheme of innovation management]. *Bulletin of the National University Lviv Polytechnic*, no. 727, pp. 329–340.

Ипполитова И. Я.

Селезнева Г. А.

Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця

УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

ПРЕДПРИЯТИЙ: ПРОЦЕССНЫЙ ПОДХОД

Резюме

В статье систематизированы и обобщены научные подходы к определению содержания и экономической сущности понятий «инновации», «инновационная деятельность». Определено, что существуют различные подходы к управлению инновационной деятельностью предприятия в зависимости от цели управления. Детально рассмотрены процессный подход к управлению инновационной деятельностью. Предложена последовательность управления инновационной деятельностью, которая, в отличие от предложенных ранее обеспечивает более качественный процесс управления и направлена на инновационное развитие предприятия. Это в дальнейшем позволяет обеспечить устойчивое положение на рынке и высокую конкурентоспособность предприятия в долгосрочной перспективе. Определено, что управление инновационной деятельностью, направленное на развитие предприятия улучшит функциональные и производственные возможности предприятия.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, управление инновационной деятельностью, процессный подход, инновационное развитие.

Ippolitova Inna

Seleznova Halyna

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ENTERPRISE INNOVATION MANAGEMENT: A PROCESS APPROACH

Summary

In the article scientific approaches to the definition of the content and economic essence of the concepts of "innovation", "innovative activity" have been systematizes and summarizes. It has been determined that there are different approaches to the

innovative activity management at the enterprise, depending on the management purpose. The process approach to the management of innovative activities has been scrutinized. The proposed order of innovative activity management, in contrast to those proposed earlier, provides a better management process and is aimed at innovative development of the enterprise. The sequence includes processing information about the needs for innovation in the external environment. The management subject details the goals of managing innovative activity depending on the existing innovation strategy. Further, the impact on the object is carried out by the implementation of the basic (planning, organization, motivation and control), specific and supporting functions of innovation management. The whole management process is based on certain principles: elements interconnection, dynamism, flexibility, scientific validity, unity of purpose, efficiency. For effective management of innovation activities, the subject uses appropriate methods and tools. The procedure for managing the enterprise innovative activity includes the following stages: researching the demand for innovative products; market analysis; formation and selection of perspective ideas; analysis of the company's internal capabilities of producing innovative products; developing innovative products, the production process changing, creating a new business or field of activity; commercialization and diffusion of innovations; risk assessment and development of measures to minimize them. Further, this will ensure the stable position in the market and the high enterprise competitiveness in the long term. It has been determined that the management of innovative activities aimed at the development of the enterprise will improve the functional and production capabilities of the enterprise.

Keywords: innovations, innovative activity, innovative activity management, process approach, innovative development.